

**NATJEČAJ ZA SUDJELOVANJE NA GRUPNOJ ŽIRIRANOJ IZLOŽBI INSPIRIRANOJ ŽIVOTOM I
STVARALAŠTVOM KNJIŽEVNICE MARIJE JURIĆ ZAGORKE**

„GORKA SLIKA“

Vrijeme održavanja: **13.03.-07.04.2023.**

Mjesto održavanja: **Udruga Artoratorij u Vrbovcu**

Nositelj i organizator izložbe: **Udruga Artoratorij**

Autorica koncepcije izložbe: **Tina Rajić, povjesničarka umjetnosti i muzeologinja**

Povodom 150. obljetnice rođenja jedne od najčitanijih književnica, prve profesionalne političke novinarkе i pionirke feminizma u Hrvatskoj, Marije Jurić Zagorke (rođ. 2. ožujka 1873., Negovec pokraj Vrbovca), osmišljena je grupna žirirana izložba inspirirana Zagorkinim djelovanjem i osebnim životom naziva „Gorka slika“ u organizaciji udruge Artoratorij.

Pozivaju se svi mladi vizualni umjetnici i umjetnice do 35 godina starosti da se prijave na natječaj za izlaganje na spomenutoj izložbi, a na taj način će im se pružiti prilika za izlaganje i predstavljanje svog umjetničkog djelovanja. Ovoga puta će to biti kroz prizmu Zagorkinog lika i djela, njenog izazovnog životnog puta i iznimnog književnog i novinarskog opusa te će izlagači biti pozvani da inspirirani navedenim stvore vlastita likovna djela **uz napomenu da im to bude tek polazišna točka za vlastitu likovnu interpretaciju** te da prijavljeni radovi sadrže **motiv ili atmosferu gorčine, ogorčenosti, tuge, samoće, bijesa, čežnje i sl.** 'Gorka', kao Zagorka i 'gorka' kao Zagorkin život često, iako se uspješno izdizala iz svih životnih nedaća i kao prava heroina i aktivistica koračala prema naprijed svojim željenim putem, često usprkos mnogima. Otvorenje izložbe je planirana u ožujku 2023. u prostoru udruge Artoratorij u Vrbovcu.

Izložba će se sastojati od radova selektiranih putem javnog natječaja te će tako posjetitelji imati jedinstvenu priliku upoznati se s radovima suvremenih mladih likovnih umjetnika, ali i životom i djelovanjem poznate Vrbovčanke Marije Jurić Zagorke koja će biti inspiracija za nastale radove.

Ova izložba predstavlja nastavak niza planiranih izložbi koje stavljaju naglasak na bogatu povijest grada Vrbovca, primarno kroz istraživanje opusa i života značajnih književnika/ca, umjetnika/ca i ostalih velikana i velikanki ovoga kraja, a s ciljem predstavljanja mladih suvremenih umjetnika/ca. Prva u nizu takvih izložbi je bila uspješno provedena prošlogodišnja skupna žirirana izložba „Iskra“ inspirirana opusom vrbovečke književnice i prevoditeljice Štefe Iskre Kršnjavi.

O Zagorki...

Marija Jurić, krsnim imenom Marianna, rođena je 2. ožujka 1873. u plemićkoj kuriji Negovec u blizini Vrbovca, kao kći Josipe rođ. Domin i Ivana Jurića, kasatora dobra Negovec u posjedu Ivana grofa Erdödyja, Marijina krsnog kuma. Unatoč tome što je bila natprosječno darovito dijete, te pisala odmalena i pokretala učeničke novine, roditelji joj nisu omogućili daljnje školovanje (u Švicarskoj, što je o svom trošku predlagao Rauch) već su je maloljetnu udali i poslali u Mađarsku. Brak, u kojem je pretrpjela živčani slom, razvrgnula je tri godine kasnije bijegom od muža u Zagreb, gdje mukotrpno započinje novinarsku karijeru, tada neuobičajenu za žene. Odbija roditeljsku skrb i postavši punoljetnom odlučuje se za samostalan i neovisan život u kojem će se izdržavati isključivo vlastitim pisanjem.

Radi u redakciji *Obzora*, uglednih zagrebačkih dnevnih novina. Napreduje od anonimne reporterke do europski afirmirane političke novinarka koja izvještava o svim važnijim političkim zbivanjima u regiji. Također piše romane sa suvremenom tematikom (*Roblje*, Vladko Šaretić), jednočinke za amaterske kazališne družine, pripovijetke i humoreske te polemičke tekstove u kojima se zalaže za ravnopravnost spolova (polemika s A. G. Matošem, 1909.) i za ženska prava (pravo na obrazovanje, na profesiju, na imovinu i žensko pravo glasa). Tekstove objavljuje pod različitim, često i muškim pseudonimima (Jurica Zagorski, Petrica Kerempuh, Iglica), a najpoznatiji pseudonim Zagorka izabire zbog ljubavi prema ljudima iz hrvatskog puka, s čijim se životnim teškoćama solidarizirala od najranijeg djetinjstva, unatoč tome što je potjecala iz imućne obitelji. Također, iz ljubavi prema materinskom hrvatskom, a na nagovor i pod pokroviteljstvom biskupa Josipa Jurja Strossmayera, počinje oko 1910. pisati povijesne romane privlačne širokoj čitalačkoj publici. U zagrebačkim, bečkim i budimpeštanskim arhivima istražuje dokumentarnu građu na čijim temeljima, obilno se služeći literarnom imaginacijom, gradi uzbudljive zaplete i priče, s bogatom galerijom romanesknih likova, među kojima su žene važni povijesni akteri. Postajući hrvatskim spisateljskim i čitalačkim fenomenom uskoro dobiva nadimke iz naroda: «grička vila» (nakon izlaska Gričke vještice) i «kraljica Hrvata» (nakon Gordane). No, za života, kritika joj nije bila sklona. Ignorirajući i spisateljski i čitalački fenomen, literarni moćnici te romane proglašavaju «trivijalnom šund literaturom», a nju zaobilaze u književnim pregledima, čitankama i antologijama.

Tridesetih godina, aktivno se vraćajući novinarstvu i feminističkom angažmanu, Zagorka samostalno pokreće i uređuje časopise *Ženski list* i *Hrvaticu* te supotpisuje osnivanje Društva hrvatskih književnica. Uspostavom NDH, ustaše zabranjuju *Hrvaticu*, a njoj plijene imovinu. Ostavši bez sredstava za život pokušala je samoubojstvo. Kraj rata dočekala je u Zagrebu (na adresi Dolac 8) uz financijsku pomoć i skrb vjernih čitatelja.

Pedesetih godina, iako u poodmakloj životnoj dobi i narušena zdravlja, Zagorka intenzivno nastavlja angažman za ravnopravni status žene u društvu, držeći brojna predavanja u zemlji. To «širenje feminizma i borba za emancipaciju žene» pribavljaju joj podsmjeh i neprijateljstvo tadašnjih muških kolega (kao početkom stoljeća konzervativnih Mazzure i Matoša, a tridesetih lijevo orijentiranih pisaca oko Krležje), koji joj pridaju ružne epitete, proglašavaju luđakinjom i 'muškobanjastom babom'.

Do šire društvene prepoznatljivosti Zagorkina djela i njezina mjesta u hrvatskoj kulturi dolazi tek postupno u drugoj polovici 20. stoljeća.

Više u: Slavica Jakobović-Fribec, [Biografija, Marija Jurić Zagorka](#) + Kratki animirani film o Zagorkinom životu: Paula Skelin i Luka Čižmak, [„Strašne žene: Marija Jurić Zagorka - Od ideala revolucionarka“](#) | *WoW, Voxfeminae*, 2021.

U Zagorkinom životu te njenom književnom i feminističkom djelovanju, autorica koncepcije izložbe povjesničarka umjetnosti Tina Rajić, prepoznaje motive i atmosferu **ogorčenosti, gorčine, tuge, samoće, bijesa i čežnje** koji bi mogli biti inspirativni umjetnicama/ima za likovno stvaranje. Autori/ce su pozvani/e da na slobodan način tumače Zagorkin život i/ili djelovanje te da im to bude samo polazišna točka i inspiracija za stvaranje vlastitih likovnih djela sa spomenutim motivima i atmosferom, a koja ne trebaju sadržavati doslovne reference na Zagorkin lik i djelo. Izložba je zamišljena kao zbir likovnih radova izrađenih tehnikama: crtež, grafika, slika, fotografija, kolaž, ilustracija.

Po završetku natječaja za sudjelovanje na grupnoj žiriranoj izložbi inspiriranoj životom i stvaralaštvom književnice Marije Jurić Zagorka s motivom gorčine, ogorčenosti, tuge, samoće, bijesa, čežnje i sl. , stručni žiri u sastavu: povjesničarka umjetnosti i muzeologinja Tina Rajić, slikarica Verena Jakuš i kipar i profesor likovne kulture Ivan Mak selektirat će radove za izložbu.

Propozicije natječaja / uvjeti za autore/ice koji se prijavljuju za sudjelovanje na grupnoj žiriranoj izložbi inspiriranoj životom i stvaralaštvom Marije Jurić Zagorke „Gorka slika“:

na natječaj se mogu prijaviti **vizualne autorice i autori do 35 godina starosti**

- pojedini autor/ica može prijaviti **maksimalno 3 rada**
- mogu se prijaviti crteži, grafike, slike, fotografije, kolaži, ilustracije
- **PRIJAVA OBAVEZNO MORA SADRŽAVATI:**

1. ISPUNJENU PRIJAVNICU ([Preuzmi](#))

-ime i prezime prijavitelja, adresu, kontakt telefon i e-mail

– kratki opisni profesionalni životopis (datum i mjesto rođenja, obrazovanje, popis samostalnih i skupnih izložbi, nagrade, priznanja...)

– pojedini autor/ica može prijaviti do maksimalno 3 rada

– idejni opis/koncept svakog prijavljenog rada (obrazložiti kako rad odgovara na temu natječaja)

– tehničke podatke o svakom prijavljenom radu (naziv rada, dimenzije, medij/tehnika, godina nastanka)

2. VIZUALNI MATERIJAL – kvalitetne fotografije u jpeg formatu prijavljenog rada/radova (u kvalitetnoj rezoluciji, već pripremljenoj za tisak – 300dpi), veće formate poslati putem <https://wetransfer.com/> ili <https://www.filemail.com/>

– ukoliko je potrebno, uz svoj rad priložiti eventualni nacrt ili upute za postav kako bi adekvatno prezentirali vaš rad

PRIJAVE POSLATI OBAVEZNO NA E-MAIL ADRESU:

artoratorij@gmail.com

(ako u roku 3 dana ne dobijete potvrdu primitka Vaše prijave, pošaljite ponovno e-mail ili poruku na FB stranicu udruge)

VRIJEME TRAJANJA NATJEČAJA: 20.01. – 20.2.2023.

ŽIRIRANJE:

članovi žirija za odabir radova:

Tina Rajić, kustosica izložbe, povjesničarka umjetnosti i muzeologinja

Verena Jakuš, osnivačica i predsjednica Udruge Artoratorij, mag.art.

Ivan Mak, suosnivač i tajnik Udruge Artoratorij, mag.educ.art.

OBJAVA REZULTATA NATJEČAJA: do 24.02.2023. na web stranici udruge Artoratorij (<https://artoratorij.hr/>) – svi prijavljeni autori bit će obaviješteni o rezultatima putem e-maila

DOSTAVA RADOVA: Izabrani autori bit će obaviješteni o načinima i rokovima dostave radova prilikom objave rezultata.

REALIZACIJA IZLOŽBE: 13.03.-07.04.2023. u prostoru Udruge Artoratorij u Vrbovcu.